

T. 16/4 M.

ДО КОМИСИЯ
„МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ”
НА ВСС

О Т Ч Е Т

От Незабравка Стоева, Каролина Неделчева и
Юлиана Колева като членове на ВСС, командировани
с решения по Протоколи на ВСС №45 от 13.08.2015г.т.39
и № 46 от 10.09.2015г.,т.33 за участие в първата
СЪВМЕСТНА СРЕЩА НА ПРОЕКТНИТЕ ЕКИПИ НА ЕМСС
за 2015-2016 за периода 23-26 септември 2015год. в гр.Париж,
Франция

Срещата бе открита с приветствие от Бертран Лувел –
Председател на Касационния съд на Франция и на ВСМ. В краткото си
приветствено слово започнало с актуалността на девиза на Френската
революция „Свобода, братство равенство”г-н Лувел сподели, че
съдебната система в Франция е зависима в редица случаи от нейното
министерство на правосъдието и от вътрешния ѝ политически живот. През
2015 година бюджета на съдебната система на Франция бил намален за
сметка на средствата за затворите.

Темата за бюджета на съдебната система бе основна и в
приветствието на г-н Ван- Клод Марен – главен прокурор при
Касационния съд и председател на ВСМ. Той определи тенденцията на
намаляването на бюджета на съдебните системи в Европа като опасна.
Подчерта ролята на съдебните съвети като органи за защита на бюджета
на съдебните системи и на неговата независимост.

Президентът на ЕМСС Джефри Вос поздрави участниците в
срещата и отчете като много ползотворна срещата си с комисаря на
правосъдието в ЕК. На срещата са набелязани конкретни мерки за
реалното взаимодействие и сътрудничество между ЕМСС и Европейската
комисия.

„ Правосъдието изисква качество, а качеството изисква
информация, изисква информираност”. Така Еманюел Краби започна
представянето на сътрудничеството на ЕМСС с ЕК във връзка с
Информационното табло 2016 г. в област Правосъдие. На обсъждане бе
поставена идеята да се изгради информационно табло на съдебната
система за всяка държава, което информационно табло да е постоянно
действащо. По време на дискусиата се констатира, че не всички държави

са съгласни със съдържанието на информационното табло, както и че за неговото функциониране са необходими точни индикатори, от които да се правят правилните оценки. След дискусията участниците в срещата продължиха работа в групи по обявените проекти.

По проект първи: Независимост и отчетност

В работата по този проект участва г-жа Незабравка Стоева, като представител на ВСС на Р България и като координатор по проекта, съгласно решението на ВСС от 13.08.2015г. Представителите на ВСС на Франция и председателите на отделения на ВКС на Франция отчетоха че по тази тема са създали широка организация и са извели като основен извод, че независимостта е основна компонента на качествено правосъдие. Те предложиха проекта да отговори на въпросите: Кое правосъдие е качествено; Разполагат ли държавите с установени критерии за качествено правосъдие. С поставянето на въпросите споделиха, че Франция няма система за оценка на качеството на правосъдието, както и че ВСС на Франция няма никакви правомощия да се произнася по качеството на правосъдието, както и да казва кое съдебно решение е добро. В дискусията се включи г-жа Нурия Делас представител на ВСС на Испания, като постави на обсъждане дали ЕМСС може да се обедини по някои от критериите и правомощията по отношение на качеството на правосъдната дейност. В тази връзка предложи да се помисли за създаването на нов въпросник по етичните правила, тъй като етиката е в пряка връзка с независимостта. При решаването на проблемите на независимостта на съдебната система отговор следва да получат и такива въпроси като: каква е ролята на съсловните организации при решаване на стандартите на независимостта, как да се гарантира независимостта на съда, след изтичането на мандата на членовете на съдебните съвети или на други висши длъжности в изпълнителната и законодателната власт.

Г-н Фрориян Попа представител на Румъния заяви, че по този проект се работи от ЕМСС вече трета година, като са създадени индикаторите за съдиите и такива следва да бъдат създадени и за прокурорите. Обърна се към представителите на държавите в проекта и помоли, всяка държава да предложи в тази дейност на участва действащ прокурор. От страна на България бе предложен прокурора от ВКП г-н Виктор Тарчев / след съгласуване по телефона с Главния прокурор на Р България/ Той подчерта необходимостта от отделен въпросник за независимостта на прокурорите, тъй като във функциите и дейността на съдиите и прокурорите има и сходства, но има и съществени различия. Предложи във въпросника на съдиите да се включи и въпроса как съдиите се отнасят към независимостта на прокурорите.

В работата по проекта се включи и г-н Джефри Вос. Изрази мнение, че сериозно следва да се замислим кои ще са компонентите на

качеството на правосъдието , както и ще можем ли да се споразумяваме за тези компоненти на качеството. Направи констатацията, че няма държава която да е установила монопол върху качеството на правосъдието.

Представителят на ВСС на Норвегия изрази становище ,че тази теза е изключително деликатна и трудна, защото изначало ние вярваме в правилните решения в правилния момент. Призова всички участници в дейността по проекта много да помислим за факторите, които не се измерват толкова лесно. Редица представители на съдебните съвети вкл. и г-жа Незабравка Стоева член на ВСС на Р България се изказаха ,че когато говорим за качество на правосъдието трябва да бъдем много предпазливи. Съществува опасност на срещнем съпротивата на съдиите и прокурорите , тъй като оценката на качеството на един съдебен акт е неразривно свързан с индивидуалната независимост на този, който го е постановил.

Представителят на ВСС на Шотландия коментира,че в Шотландия съдиите могат само да пишат мотиви в съдебните си решения, но те не могат да коментират едно или друго съдебно решение. Той призова ако има държави , които имат създадена оценка за качеството на правосъдната дейност да споделят своя опит, вкл. и какви са индикаторите за тази оценка и каква е ролята на ВСС в процеса на тази оценка.

Групата приключи своята работа с предложения за подобряване на проучването сред съдиите и прокурорите както и за начините по които следва да се оценява тяхната независимост и отчетност.

По проект втори: „СТАНДАРТИ VI : НЕСЪДЕБНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ В СЪДЕБНОТО УПРАВЛЕНИЕ”

Юлиана Колева, член на ВСС, участва в първата среща на проектния екип, като представител на ВСС на РБ.

След изясняване и уточняване на **целта и основните теми** на проекта, участниците в проектния екип формулираха необходимостта от създаване на минимални стандарти за държавите – членки на ЕМСС и в сферата на участието на несъдебните представители в управлението на съдебната власт / наред с изготвените вече или изготвящи се в момента относно правния статус на магистратите – назначаване, повишаване в длъжност, оценка на работата, несменяемост, дисциплинарни производства/. Общите цели на проекта са свързани с повишаване общественото доверие в независимостта и безпристрастността на съдебните системи на държавите – членки на ЕС, както и гаранциите за ефикасността и отчетността на съдилища и съдии, без да се накърнява тяхната независимост и безпристрастност. Специфичните цели, които работният екип си постави, са: да се изследва ролята, която несъдебните представители могат да поемат, за да се обезпечи прозрачността на съдебното управление , процедурите за съдебните назначения и работата

по жалбите и свързаните с тях дисциплинарни механизми; да се обмисли коректността /параметрите/ на включването на несъдебни представители в управлението на съдебната система.

Границите на проекта бяха очертани като набор от представителни стандарти и съответните индикатори в посочената по-горе област. Преди всичко проектът ще се фокусира върху идентифицирането на категории от несъдии, които участват в управлението на съдебната система, процедурите, по които ще се провежда техният избор, както и процент спрямо съдиите, участващи в органите на управление.

Очертахта се дейностите, които ще бъдат изпълнени за постигане целите на проекта, графикът на работата по отделните дейности крайният срок, в който да се представи окончателният доклад, съдържащ минималните стандарти в окончателен вариант. Взе се решение крайният срок за завършване на проекта да е 1.05.2016 г.

По проект трети: „Финансиране на съдебната система”

Участниците в работната група по проекта консенсусно се обединиха около принципа, че финансирането на съдебната власт и независимостта на правосъдието са тясно свързани теми, тъй като бюджетните условия определят как се управляват съдебните системи. От 90-те години насам, под натиска на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие /ОИСР/, съдебната власт е възприемана все повече като държавна служба както останалите публични администрации. Концептуалният подход е накарал съдебните системи да действат по начин, който може да засегне тяхната независимост.

В работата на първото заседание на участниците в работната група се взе решение темата на проекта да бъде конкретизирана в заглавната и част, с оглед възможността за насочване бъдещата работа в две направления : 1/ финансирането на съдебната власт като широк проблем ,включващ разпределение на средствата, а също и местно е национално управление на тези ресурси.

Като базисен документ с определящо значението по темата „Финансирането на съдебните системи”, работната група обяви Становище 2/2001/ на Консултативния съвет на европейските съдии относно финансирането и управлението на съдилищата с оглед ефективността на съдебната власт и чл.6 от ЕКПЧ.

Определена беше целта на проекта ,чрез засягане на следните дейности: проектният екип да осигури поглед върху финансирането на съдебната власт и съдебните съвети, което предполага първо актуализиране на работата на ЕМСС за 2007г, доколкото тази тема е проучена от Мрежата през 2007г и резултатите са представени в Доклада ”Финансиране и отчет на съдилищата”. На следващо място

,настоящият проект ще цели установяване и описание на връзките между членовете и наблюдателите на ЕМСС и правителствени органи по отношение на финансовите въпроси, както и очертаване на индикатори, които могат да бъдат използвани при оценка на финансирането. Като втора основна цел проектът си поставя управление на средствата от съдебната власт и последствията за съдебните практики. Този втори аспект ще включи въпроси, като приоритизиране на различни видове съдебни спорове и алтернативно разрешаване на спорове. Крайният аспект би бил важен за да се отговори на въпроса-дали финансовите ограничения влияят на правните процедури.

На срещата бяха очертани очакваните резултати от дейността по проекта, а именно: да бъдат обобщени финансовите политики и практики, използвани в страните от членовете и наблюдателите на ЕМСС; да бъдат очертани индикатори, разработени за да оценяват методите на финансиране; да бъдат идентифицирани добрите практики във връзка с финансирането на съдебната власт и съдебните съвети, включени в съдебното управление, бюджетното разпределение и изпълнение. Ще бъде направен и преглед на потенциалните последствия на бюджетните ограничения върху правните процедури. Като, на Общото събрание на ЕМСС ще бъде представен подборен доклад за дейността на групата по проекта.

Като координатори на проектната група бяха определени: от Висшия съвет на магистратурата на Франция-Сораея Амрани Меки и от Съдебната служба на Ирландия-Джон Хедиган.

Срещата завърши с кратки отчети по проектите от координаторите. Формирани бяха диалогови групи от различните държави със сходна компетентност и правомощия на съдебните им съвети, които да работят по въпросник за качеството на правосъдието, а именно:

Първа група с участието на представители на съдебните съвети от:

Франция, Румъния, България, Испания и Португалия;

Втора група с участието на представители на съдебните съвети от: Белгия, Франция, Норвегия;

Трета група с участието на представители на съдебните съвети от: Полша, Литва, Албания и Ирландия;

Четвърта група с участието на представители на съдебните съвети от:

Нидерландия, Словакия, Унгария и Италия;

Препоръча се в диалоговите групи в хода на работата им по темата за качеството на правосъдието да се обсъдят всички документи от CEPESH, от Съвета на Европа и от Американската среща по тази тема. Целта в тази връзка е всички събрани до този момент разработки да бъдат подробно анализирани, като ЕМСС има функциите на координатор.

В заключителните си думи г-н Джефри Вос – Президент на ЕМСС препоръча всяка диалогова група задълбочено да обсъди предизвикателствата. Качеството на правосъдието е тема, по която трябва да се работи без да се засяга независимостта на съда. Той настоя по темата и по проблемите на тази тема първо да се произнесат самите съдии и прокурори и техните съдебни съвети, а не да се чакат позициите и становищата на другите държавни институции.

София 03.11.2015г.

Незабравка Стоева
Каролина Неделчева
Юлиана Колева

